

עמדות הורים כלפי מערכת החינוך נתוני תשע"ד

מציגה: טל רז

כנס ראמ"ה
אייר תשע"ה, מאי 2015

צוות המחקר

טל רז

דוד רטנר

נתנאל גולדשמידט

עדי רוזן

עדי זית

**המרכז הארצי לבחינות ולהערכה:
יבגני גליזר, מתן זילכה, צור קרליץ**

א. רקע

- מערכת החינוך מהווה מוקד עניין מרכזי לא רק לאלו שלוקחים בה חלק באופן ישיר, תלמידים וצוות בית הספר, אלא גם לבעלי עניין מרכזיים - הציבור בכללותו ובפרט הורי התלמידים
- בעשייה החינוכית מעורבים מגוון בעלי עניין אשר להם עמדות ותפיסות שונות בדבר מטרות החינוך ואופן יישומן הלכה למעשה בבתי הספר
- במצגת זו תוצג, לראשונה, תמונת מצב אודות מערכת החינוך, כפי שהיא נתפסה בעיני הורים לתלמידים בשנה"ל תשע"ד

- עד כה התמקדה ראמ"ה בהצגת תמונת מצב על האקלים והסביבה הפדגוגית בבתי הספר לפי תפיסות התלמידים, המורים והמנהלים

- תמונה זו התקבלה באמצעות:

- ניטור שנתי רחב היקף של עמדות תלמידים, מורים ומנהלים בכל שלבי הגיל: יסודי, חטיבת ביניים וחטיבה עליונה

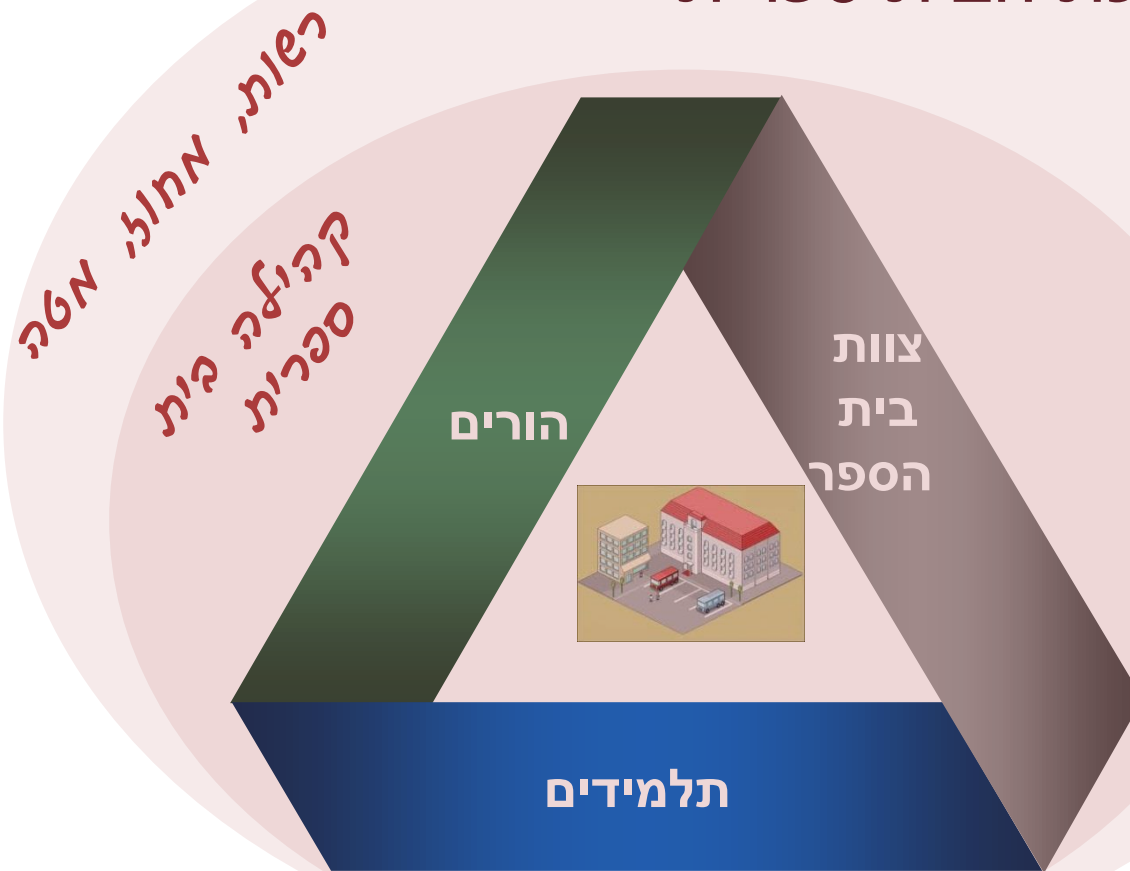
- איסוף שיטתי, מייצג ובר השוואה לאורך שנים (החל מתשס"ו) של מידע מפורט על האקלים הבית-ספרי ועל הסביבה הפדגוגית בה מתרחשת הלמידה, במטרה לזהות נקודות חוזק ונקודות חולשה ולעקוב אחר מגמות שינוי לאורך זמן

- סקר זה הוא הרחבה והשלמה לסקרים אלו

מדוע הורים?

יש חשיבות רבה גם לתיעוד, ניטור ומעקב אחר קולותיהם ותפיסותיהם של ההורים, שהם, כאמור, אחד מעמודי התווך המרכזיים במערכת הבית ספרית

קיימת חשיבות רבה ללמוד על עמדות ההורים כלפי מערכת החינוך:

- ההורים הם בעלי העניין המרכזיים בבתי הספר ובמערכת החינוך כולה
- עמדות ההורים אינן נמצאות בהכרח בהלימה עם עמדות התלמידים ועמדות צוות בית הספר ולכן בהעדר ניטור עמדותיהם תמונת המצב היא חסרה
- ניטור עמדות ההורים מאפשר לקחת בחשבון את עמדותיהם של ההורים בעת קבלת החלטות ברמה המערכתית
- שמיעת קולם של ההורים, לצד שיתופם בתמונת המצב הבית ספרית המתקבלת ממקורות נוספים, מהווים חלק מתפיסת האחריות (accountability)
- ניטור עמדות ההורים עשוי לעודד את שיתוף הפעולה בין בית הספר להורים, אשר הכרחי להשגת המטרות החינוכיות
- עמדות ההורים הן בעלות רלוונטיות רבה גם בעת קבלת החלטות בדבר תכניות מרכזיות של המשרד (למשל, "פתיחה מבוקרת של אזורי רישום" ו-"בית הספר של החופש הגדול")

הסקר נועד להציג תמונת מצב ארצית בת השוואה לאורך זמן, במגוון נושאים, כפי שהם נתפסים בעיני ההורים, במטרה לסייע בקבלת החלטות במערכת החינוך

- הסקר נערך **טלפונית** בחודשים אפריל-אוגוסט 2014 בקרב **הורים לתלמידים בכיתות א'-י"ב** בבתי ספר רגילים בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי (לא כולל חינוך חרדי וחינוך מיוחד)
- הובטחה למרואיינים שמירה על חסיון הנתונים
- הסקר **הועבר בשש שפות** (עברית, ערבית, רוסית, אמהרית, צרפתית ואנגלית)
- הסקר כלל כ- 70 שאלות וארך כ- 15 דקות בממוצע
- עבור רוב השאלות, ההורה התבקש לענות **בהתייחס לבית הספר שבו לומד אחד מילדיו** (אשר נדגם אקראית), ולא לענות באופן כללי על מערכת החינוך. במיעוט מהשאלות - התבקשו ההורים להתייחס למערכת בכללותה

ב. שיטה (המשך)

- השאלונים הם פרי עבודה של צוות ראמ"ה, בהתייעצות עם וועדה מקצועית שכללה נציגים ממשרד החינוך, מהאקדמיה ונציגי ההורים
- הסקר מתוכנן להיערך אחת לשנתיים במדגם ארצי מייצג של הורים. מועד הסיקור הבא: תשע"ו
- בהמשך מתוכננים להיסקר גם הורים לילדי הגן וגם הורים לתלמידים בחינוך המיוחד בסקרים מותאמים לאוכלוסיות אלו (פיילוט מועבר בשנה"ל תשע"ה)

- בסקרי הורים חשוב להגדיר היטב מי האוכלוסייה הנחקרת בהתאם לשאלות המחקר: על התלמידים מדיווחי הורים או על ההורים עצמם
- כאן האוכלוסייה הנחקרת היא ההורים, זאת כדי ללמוד על נקודת המבט של המבוגר (ולא של הילד)
- בהתבסס על מצבת התלמידים של משרד החינוך, הוגדרו משפחות בשלושה שלבי הגיל: יסודי, חט"ב וחט"ע, במטרה ללמוד על עמדות ההורים בכל שלב גיל בנפרד
- לאחר שנדגמה משפחה בשלב גיל מסוים, אחד ההורים נתבקש להשיב ביחס לילד ספציפי שנדגם מתוך כל ילדי המשפחה בשלב חינוך גיל זה

■ בסקר תשע"ד נסקרו:

- 833 הורים לתלמידים בכיתות א'-ו' (70% השבה)
- 727 הורים לתלמידים בכיתות ז'-ט' (61% השבה)
- 692 הורים לתלמידים בכיתות י'-י"ב (58% השבה)

סה"כ נסקרו 2,252 הורים (63% השבה)

**ניתן לעיין בשאר הממצאים בדוח המלא אשר
מוצג באתר האינטרנט של ראמ"ה בקישור:**

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Rama/HaarachatProjectim/Seker_Horim.htm

ג. ממצאים נבחרים

תודה!

